

Philipp Spillmanns skulpturelle objekter *Funghi di mare* (2020) er laget av plastrålkuler funnet i naturen. Foto: Kristin Klette.

har vært på utstillingsturné i Norge, Grønland og Danmark. Utvalgte motiver fra serien er kjøpt inn til Statens Hus i Vadsø.

Philipp Spillmann bruker funnet materiale og gjenstander fra den nordnorske kysten og Finnmarksvidda side om side med edle metaller i sine smykker og skulpturelle objekter. Materialet omformes til gjenkjennbare objekter, og underfundige og tvetydige titler stiller åpne spørsmål om den nordnorske kulturen i en samtidskontekst. Gjennom arbeidsprosessen og de ferdige objektene observerer han Nord-Norge fra to ståsteder: som innbygger og som innflytter. Det innkjøpte verket er laget av trålkuler i plast funnet i naturen og har tittelen *Funghi di mare*. Plastrålkulene har kommet seg løs fra fiskegarnene og har drevet herreløse rundt på havet før de har strandet i fjæra, enten hel eller knust i biter under bølgenes kraft. Noen har blitt brutt ned underveis og blitt ett med havets økosystem og næringskjeder. Det er materialet selv som har ledet prosessen fram til det ferdige verket. Den solide, farge-rike, petroleumsbaserte plasten fra trålkulene som vekker fornemmelser og assosiasjoner og som forteller en historie, både på funnstedet og under bearbeiding i verkstedet. Tittelen er inspirert av italienernes verdsetting av delikatesser som «funghi di bosco» og «frutti di mare»; skogsopp og sjøfrukt.

Detalj av Åsne Kummeneje Mellems store tekstilverk *Täälä 1-3* (2022) i plantefarget ull. Kunstneren har plukket einer og steinlav og farget tekstilene etter gamle kvenske teknikker.

På forsiden: Bildet viser en detalj av Maija Liisa Björklunds relieff og skulptur av tre. *Ympyrä joka ei lopu / Sirkelen som aldri sluttes* (2022) er utskåret Pasvikfuru og selje fra Tromsø.

Besøksadresse: Damsveien 1, 9800 Vadsø
Kunstnere: Maija Liisa Björklund, Ragna Misvær Grønstad, Åsne Kummeneje Mellems, Jukke Rosing, Marte Lill Somby, Philipp Spillmann
Ferdigstilt: August 2022
Kurator: Monica Milch Gebhardt
Prosjektleder KORO: Janicke Heggem Rudi Iversen
Foto: Monica Milch Gebhardt
Copyright, alle kunstverk: © BONO 2022
For mer informasjon om kunstnerne og kunstprosjektet, se koro.no

Tre stammers møte

K
R
O

Kunst i
offentlige
rom

Samer, kvener/norsksfinner og nordmenn har i århundrer levd side om side i Nord-Norge. Et samtidig perspektiv fra de tre befolkningsgruppene er utgangspunktet for det nye kunstprosjektet til Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

For kurator Monica Milch Gebhardt var det naturlig å ta utgangspunkt i tre stammers møte, et etablert kulturhistorisk begrep i regionen. Både kulturelt og språklig har området vært preget av den samiske, kvenske/norskfinske og norske kulturen. Under fornorskingsprosessen ble både kvener/norsksfinner og samer utsatt for undertrykkelse av den norske staten.

Gebhardt har ønsket å fremheve yngre kunstnere med ulik tilknytning til Nord-Norge. Dels for å understreke det kulturelle og språklige mangfoldet i regionen, dels for å vise hvordan en ny generasjon forholder seg til komplekse spørsmål rundt søken etter identitet, utforskning av bakgrunn og et tapt språk. Kvensk/norskfinsk kultur, som er fremtredende i Vadsø, er blitt særlig fremhevet i kunstprosjektet. To nyetablerte kunstnere med kvensk bakgrunn har laget helt nye verk spesielt for Statens Hus. Maija Liisa Björklund og Åsne Kummeneje Mellem har begge markert seg i bølgen av ny kvensk bevisstgjøring. Björklund har i flere prosjekter fordypet seg i kvenske symboler og deres betydning, mens Mellem utforsker kvensk tradisjonshåndverk i sine arbeider. I tillegg er det kjøpt inn deler av en fotoserie av Marte Lill Somby og Jukke Rosing, tegninger av Ragna Misvær Grønstad og skulpturelle objekter av Philipp Spillmann. På hver sin måte bidrar kunstnerne til et nyansert bilde av historien og det kulturelle og språklige mangfoldet i regionen.

Åsne Kummeneje Mellems kunstneriske praksis tar utgangspunkt i det tradisjonelle kvenske håndverket käsityö. De gjenværende utøverne av käsityö er i ferd med å forsvinne, og kunnskapen med dem. Mellem har samtalt med eldre kvenske utøvere, og blander deres kunnskap med egne undersøkelser og kontinuerlig utprøving av tradisjonelle teknikker, som bruk av planter for å farge stoff. Det komplekse arbeidet synliggjør hvordan språk, kultur og historie på kort tid kan forsvinne som et resultat av fornorskingspolitikken. Til Statens Hus har hun produsert tekstilverk i plantefarget ull. Fargen er ulike nyanser av einer og steinlav fra tradisjonelle samiske og kvenske områder i Troms, og speiler det mangfoldige landskapet i nord.

Maija Liisa Björklunds arbeider involverer både tekst, installasjon og performative praksiser. Skjult eller glemt kunnskap er et tilbakevendende tema. Björklund har tidligere fordypet seg i arbeidet med å lage det kvenske

flagget og bruken av solrosesymbolet, og hun er opptatt av hvordan vi leser og forstår symboler. Til Statens Hus har hun arbeidet med relieffer og skulptur i tre. Relieffene sammenstiller kvenske og samiske symboler delvis integrert i hverandre, delvis skjult eller oppstykket. Treskulpturen er utformet av furu fra Pasvik og selje fra Tromsø.

Marte Lill Somby uttrykker seg gjennom et mangfold av uttrykk, som broderi, grafikk, collage og installasjoner. Arbeidene hennes handler om det flerkulturelle identitetslandskapet i nord, spesielt fra et nåtidig samisk ståsted. Fotoserien De språkløse, som er et samarbeid med den grønlandske fotografen Jukke Rosing, handler om å mangle mors- og farsmål. Marte Lill Somby er same, men snakker norsk. Jukke Rosing er grønlander, men snakker dansk. Begge kommer fra reindriftsfamilier, men har ikke vokst opp i reindriftskulturen. Kunstprosjektet kretser rundt identitetskrise, søken etter svar og behov for aksept, og

Øverst: Marte Lill Sombys fotografi
Hjem søker deg i dagslyset (2019) er en del av en større serie som omhandler identitet og språk.

Detalj av Maija Liisa Björklunds trearbeid
Ympyrä joka ei lopu / Sirkelen som aldri sluttes (2022).

